

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ŠKOLNÍ DRUŽINY
Naše základní škola v Litni

Komunitní škola regionu Berounska s akreditací MŠMT

Adresa školy: Pode Zděmi 402, 267 27 Liteň

Ředitel: Ing. Jana Havlíčková

Kontakty:

E-mail: sekretariat@naseskola.eu
Telefon: 608 309 887

IČ: 048 26 043

IZO: 181076454

Zřizovatel:

Název: Naše základní škola, z.ú.
Adresa: Pode Zděmi 402, 267 27 Liteň
Kontakty: sekretariat@naseskola.eu

Dokument vypracován:

6. 9. 2016

Dokument revidován:

15. 8. 2024, 19. 01. 2026

Platnost dokumentu:

od 21. 01. 2026

Garant ŠVP:

Ing. Jana Havlíčková

Obsah

1. Charakteristika školní družiny
2. Provozní charakteristika
3. Cíle vzdělávání školní družiny
4. Délka a časový plán
5. Formy vzdělávání
6. Metody práce
7. Klíčové kompetence
8. Obsah vzdělávání
9. Hodnocení výsledků zájmového vzdělávání
10. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných
11. Podmínky pro přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání
12. Materiální podmínky, prostorové a technické podmínky pro činnost
13. Personální podmínky
14. Ekonomické podmínky
15. Zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví
16. Zveřejnění ŠVP školní družiny

1. Charakteristika školní družiny

Školní družina (dále ŠD) je součástí základní školy a nabízí zájmové vzdělávání formou vzdělávacích a spontánních činností, přípravou na vyučování, odpočinku a relaxace, výchovou, hrou a individuální prací.

Úkolem školní družiny je posilování daných klíčových kompetencí a jejich upevňování dle individuálních možností jednotlivých účastníků zájmového vzdělávání (dále také žáků). Důraz klademe na schopnost aktivně trávit volný čas a dále se věnujeme rozvoji kompetencí k řešení problémů, kompetencí komunikačních, sociálních, občanských a pracovních. U žáků podporujeme otevřenou komunikaci, respekt k lidem, k přírodě a učíme je rovněž vážit si svého zdraví a chránit ho. Zaměřujeme se také na rozvoj schopnosti spolupracovat, respektovat druhé. Vedeme žáky k rozvoji estetičnosti a tvořivosti.

Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti každého žáka.

Přejeme si, aby školní družina byla pro všechny příjemným, tvůrčím a inspirativním prostředím a napomáhala k vytváření přátelského klimatu celé naší školy.

2. Provozní charakteristika

Kapacita školní družiny je 80 žáků rozdělených do 3 oddělení. ŠD je určena primárně pro 1. - 5. třídu, žáci jsou zařazováni postupně od 1. třídy. V případě volné kapacity je možné zařadit do ŠD i žáka z vyšší třídy. Provoz ŠD je od 12.00 do 16.00 ve dnech školního vyučování od září do konce června. Na dobu školních prázdnin se provoz ŠD obvykle přerušuje, není – li o provoz ŠD ze strany zákonných zástupců zájem.

3. Cíle vzdělávání školní družiny

- Výchova ke smysluplnému využívání volného času.
- Prožívání radostných chvil.
- Rozvoj osobnosti člověka odolného vůči negativním vlivům, který najde své místo ve společnosti, a který bude znát svou cenu.
- Rozvoj samostatnosti a schopnosti pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách.
- Rozvoj komunikačních kompetencí, kompetencí k řešení problémů, kompetencí pracovních a občanských.
- Posilování sebeobslužných návyků – návyk osobní hygieny (pravidelné mytí rukou, kultura stolování, používání WC, chování při nakažlivém onemocnění). Návyk péče o pořádek a čistotu prostředí (udržování pořádku v hračkách, knihách a vybavení ŠD). Získávání a rozšiřování všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo).
- Osvojení si slušného chování a správného jednání s lidmi (požádat o něco, poděkovat, omluvit se. Zeptat se, získat informace, předat informace přiměřenou formou).
- Získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně.
- Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Získávání potřebných vědomostí a dovedností zábavnou formou pomocí her, soutěží aj.

4. Délka a časový plán

Časový plán je připraven na 1 rok. Plán činností je konkretizován v Ročním tematickém plánu. Činnost probíhá od září do června. Žáci nejvyššího ročníku mohou být vzdělávání podle ŠVP školního klubu.

Odpočinkové aktivity jsou aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil, žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu. Do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne. Rekreační aktivity slouží k regeneraci sil, s převažujícími prvky aktivního odpočinku, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku. Podle momentální kondice žáků jsou variabilně zařazovány

pohybové aktivity s náročnějšími pohybovými prvky. Zájmové aktivity rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností. Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Aktivity probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách či individuálně. Příprava na vyučování probíhá v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby, aj. Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, úklid, převlékání, sebeobslužné činnosti, apod. Snahou je, aby probíhaly bez stresů a s co nejmenším úsilím.

5. Formy vzdělávání

Pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti

Aktuální denní plán je žákům oznamován při shromáždění se v družině po obědě, poté žáci svobodně zvolí z nabízených aktivit a rozmístí se s vychovatelkami do příslušných prostor (učebny, zahrada, hřiště).

Do týdenní skladby aktivit vychovatelky komponují následující pravidelné aktivity zájmového vzdělávání:

- výtvarné a pracovní aktivity (poznávání různých výtvarných technik a materiálů, výroba dárečků, dekorací, výzdoba školy, práce s přízí, ovčím rounem, textilními materiály, dřevem, korálky, drátem, papírem, voskem, různými materiály při recyklohraní, vaření a pečení, hry s vodou a pískem, vytváření kulis a rekvizit na vystoupení, konstrukční stavebnice, péči o záhonky)
- rekreační a odpočinkové aktivity (četba knih a časopisů, hry, individuální rozhovory s žáky)
- pohybové a sportovní aktivity (překážkové dráhy, míčové hry, hry s pravidly, ježdění na bruslích, skatech a koloběžkách, chůdy, obruče, švihadla, petanque, discgolf,)
- outdoorové aktivity (vycházky, pobyt v lese, u potoka, ohýnky)
- hudební a dramatické aktivity (poslech hudby, zpěv, hra na hudební nástroje, nacvičování divadelních a tanečních vystoupení)
- poznávací činnosti, činnosti rozvíjející logické a strategické myšlení, společenskovední činnosti (poznávání světa a sebe sama, logické, karetní a strategické hry, kvízy, rozhovory o řešení problémových situací, rozvíjení měkkých dovedností, týmová spolupráce, komunitní kruhy, tvorba pravidel chování)

Příležitostné výchovné, vzdělávací, zájmové, tematické a rekreační činnosti

- besídky, slavnosti, výstavy, výlety, exkurze, divadelní představení, návštěvy knihovny, sportovní akce, společné akce s rodiči, aj.

Osvětová

- společensky prospěšné činnosti (úklid v prostorách školy a jejím okolí, ochrana společného majetku a životního prostředí), zapojení do aktivit místní komunity
- shromažďování a poskytování informací pro žáky v oblast prevence sociálně patologických jevů

Individuální práce s žákem

- prostor aktivitám vycházejícím z aktuálních potřeb a přání žáků
- podpora sebevzdělávání žáků
- možnost udělování domácích úkolů

Spontánní činnosti

- děti samy mohou připravovat a nabízet aktivity pro své spolužáky
- vlastní činnost žáků, rozhovory

6. Metody práce

- Vycházky, outdoorové aktivity
- Didaktické hry
- Diskuze
- Vypravování
- Komunitní kruhy
- Výlety
- Nové a inovativní sporty a aktivity s prvky branné výchovy
- Poslech četby, hudby
- Výtvarné, dramatické, pohybové a hudební aktivity
- Pokusy a experimenty
- Kultura – knihovna, kulturní programy, muzea, kino, divadlo
- Akce s rodiči

7. Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými vědomostmi, dovednostmi a postoji. Činnosti ve školní družině vedou ke komplexnímu působení a navazují na práci školy. V rámci své činnosti vychovatelky úzce spolupracují s třídními průvodci a podporují osvojení klíčových kompetencí následujícími činnostmi:

Kompetence sociální a personální:

- vedou žáky k samostatnosti při sebeobslužných činnostech
- aktivně žáky zapojují do chodu a běžné údržby ŠD (péče o květiny, úklid, výzdoba)
- umožňují žákům samostatně prezentovat výsledky jejich práce
- s žáky spolupracují na tvorbě pravidel
- podporují přátelské vztahy mezi žáky
- připravují skupinové práce, tak aby žáci spolupracovali a všichni se podíleli na výsledku
- učí žáky rozpoznávat jednání, které by vedlo k šikaně, xenofobii a rasismu řízenými diskusemi, komunitními kruhy a společným rozбором běžných situací v ŠD

Kompetence k učení:

- vedou žáky k hodnocení svých výkonů
- podporují vrstevnické učení

Kompetence pracovní:

- motivují žáky k dokončení započaté práce
- vedou je k odpovídajícímu zacházení s materiály a nástroji v ŠD

Kompetence komunikativní:

- podporují všestrannou komunikaci mezi žáky při všech činnostech, dbají na zapojení i méně průbojných žáků
- kladou důraz na kulturu řeči a kultivovaného projevu
- vedou žáky ke komunikaci s vrstevníky a dospělými

Kompetence k řešení problémů:

- zdůrazňují, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- rozlišují správná a chybná rozhodnutí
- vzniklé problémy řeší bez odkladu společně s žáky

- využívají hry na podporu logického myšlení žáků
- vedou žáky k zodpovědnosti za jejich činy a rozhodnutí

Kompetence občanské:

- oceňují fair play při sportovních a jiných aktivitách
- vedou žáky k dodržování pravidel a domluv
- dbají na šetrné zacházení s vybavením a zařízením družiny, udržování pořádku v herně, šatně a dalších prostorách
- v situacích, kde je to možné a účelné, podporují aktivitu žáků a demokratické rozhodování

Kompetence digitální:

- využívají digitální zařízení a technologie s dětmi pro tvorbu kroniky, získávání informací k výletům, ke zpracování textů a fotografií, využívají s dětmi grafický program pro 3D tiskárnu
- ukazují a učí žáky, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost dat a zařízení, jak jednat v digitálním prostoru eticky, jak se při využívání digitálních zařízení chovat bez negativních vlivů na zdraví

Vychovatelky podporují následujícími činnostmi osvojení odborné kompetence se vztahem k zájmovému vzdělávání :

Kompetence k naplnění volného času

- pomáhají žákům orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času
- nabízejí žákům různé zájmové činnosti
- vedou žáky k tomu, aby uměli říct NE nevhodným nabídkám na využití volného času
- snaží se rozvíjet zájmy žáků v organizovaných skupinách i individuálních činnostech

8. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání ŠD navazuje v některých částech na ŠVP školy a je uspořádán podle tematických okruhů vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět pro 1. a 2. období základního vzdělávání:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví
- Člověk, umění a kultura

Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, vycházky do okolí, orientace v prostoru a čase, odhad vzdálenosti a času. Návštěva významných míst v regionu. Vytváření kladného vztahu ke škole.

Naše vlast: Praha – hl. město a její památky, ostatní významná města a místa ČR, besedy o státních svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví.

Dopravní výchova. Bezpečnost na cestě do školy. Dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty. Důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci.

(Kompetence občanské)

Lidé kolem nás

Okruh rodiny, třídy a školy. Osvojení vhodného chování a vystupování, slušného vyjadřování a základů společenského chování, s důrazem na soužití v rodině, v kolektivu třídy a družiny,

na ulici, základní komunikace mezi lidmi, včetně lidí s různými druhy znevýhodnění, pomoci druhému, slušného vyjadřování a základů společenského chování. Předcházení šikaně a patologicky negativním jevům. Charakterové vlastnosti.

(Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální a personální)

Lidé a čas

Budování a dodržování správného denního režimu, vytváření pravidelných návyků. Umění správně využít svůj volný čas. Orientace v čase. Minulost – přítomnost – budoucnost. Seznamování s historickými událostmi a jejich odkazem pro současnost. Seznamování s tradicemi a lidovými zvyky.

(Kompetence k trávení volného času)

Rozmanitost přírody

Životní prostředí: Pravidla chování v přírodě, pozorování rozmanitosti živé i neživé přírody, pranostiky, třídění odpadu, úklid v okolí školy. Roční období. Sledování změn v přírodě. Pozorování a poznávání rostlin a zvířat, vyhledávání informací na PC a v encyklopediích. Sbírání a práce s rostlinným materiálem, jeho použití a zpracovávání, experimentování s barvami. Příroda je naše tělocvična: Míčové a pohybové hry, outdoorové aktivity, překonávání přírodních překážek, turistické vycházky.

(Kompetence k učení)

Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama. Poučení o zdraví, prevence nemocí, osobní hygiena, předcházení úrazům. První pomoc při drobných poraněních. Dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí. Řešení krizových situací, znalost důležitých telefonních čísel. Zásady správného telefonování. Pohybové hry, relaxační cvičení, otužování. Zdravý jídelníček. Sledování jídelníčku ve školní jídelně a svačin, pitný režim a dodržování pravidelného stravování. Rozhovory o zdravém životním stylu, správném uchovávání potravin. Zdravé pečení a vaření.

(Kompetence komunikativní, sociální a personální)

9. Hodnocení výsledků zájmového vzdělávání

Hodnocení výsledků zájmového vzdělávání se zaměřuje na posouzení rozvoje klíčových kompetencí, pílě a aktivity žáka, kvality jeho práce a schopnosti uplatňovat dovednosti a znalosti. Cílem hodnocení je zohlednit individuální potřeby, podporovat další rozvoj a předcházet neúspěchům, přičemž se hodnotí nejen finální výstupy, ale i proces učení, tvořivost a aktivita žáka. Forma hodnocení je slovní. Vychovatelky hodnotí v průběhu aktivity, po jejím skončení, po uzavření projektu, při uzavření školního roku. Používanými způsoby jsou formativní hodnocení (popisná zpětná vazba, oceňování pokroku, doporučení ke zlepšení), sebehodnocení (semafor/ škálování), vrstevnické hodnocení (reflexivní kruh, dvojice), prezentace výsledků (výstavy, vystoupení). V zájmovém vzdělávání zaměřujeme hodnocení významně na soft- skills (sociální dovednosti, komunikace, schopnost řešit problémy, kreativita, týmová spolupráce).

10. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Naše školní družina respektuje individualitu každého žáka a snaží se vytvořit podnětné prostředí pro všestranný rozvoj žáků. Na realizaci podmínek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s rodiči, školou, ŠPP, popřípadě s PPP, SPC a dalšími odbornými pracovišti. Dle stupně a charakteru znevýhodnění žákům je umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a jsou připravovány individuálně volené aktivity.

K mimořádně nadaným žákům přistupujeme individuálně a jsou jim nabízeny individuálně zvolené doplňkové zájmové aktivity.

11. Podmínky pro přijímání žáků a podmínky průběhu a ukončení vzdělání

Žáci jsou do školní družiny přijímáni na základě řádně vyplněného zápisního lístku. Zákonný zástupce stvrzuje svým podpisem na zápisním lístku správnost a úplnost vyplněných údajů. Při jakékoliv změně skutečnosti uvedené na zápisním lístku je zákonný zástupce povinen bez odkladu informovat vychovatelku, a to písemně změnou v zápisním lístku.

O zařazení žáků do ŠD rozhoduje ředitelka školy.

Ukončení docházky do ŠD se uskuteční :

- odhlášením žáka zákonnými zástupci písemnou formou, prokazatelně předaným ředitelce školy nebo vychovatelce;
- vyloučením žáka ředitelkou školy při hrubé nekázni žáka, při opakované nekázni žáka, poškozování majetku a jiných závažných přestupcích zejména proti školnímu řádu a vnitřnímu řádu ŠD.

Při přihlášení do ŠD jsou zákonní zástupci vychovatelkou prokazatelně seznámeni s vnitřním řádem školní družiny, který je rovněž zveřejněn na webu školy www.naseskola.eu a ve školní družině.

12. Materiální, prostorové a technické podmínky pro činnost

Školní družina využívá hernu a přilehlé kmenové třídy v 1. patře školy. Místnosti jsou vybaveny kobercem, pracovními místy a nábytkem k uložení pomůcek. Výzdoba herny je aktualizována podle programových bloků. Žákům jsou k dispozici deskové a společenské hry, skládačky, knihy, výtvarné a sportovní potřeby, notebook s připojením k internetu a další pomůcky. Během roku jsou jednotlivé pomůcky k činnostem dokupovány. Žáci mohou využívat vyhrazený prostor parku před školou se sportovním hřištěm.

13. Personální podmínky

Chod školní družiny je zajištěn činností pěti vychovatelek, které byly seznámeny s koncepcí a vnitřními předpisy školy a školní družiny. V rámci DVPP se vychovatelky zúčastňují vzdělávacích akcí v akreditovaných kurzech, organizačních porad a samostudia za účelem rozvíjení pedagogického a všeobecného rozhledu. Pro podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami působí ve školní družině asistent pedagoga, je-li žákovi doporučen poradenským zařízením. Všichni pracovníci jsou odborně připraveni na poskytování podpory s ohledem na druh postižení nebo znevýhodnění žáků.

14. Ekonomické podmínky

Za zájmové vzdělání v ŠD platí zákonní zástupci úplatu, jejíž výše je stanovena ředitelkou školy a je uvedena ve vnitřním řádu školní družiny. Úplata se platí na účet školy s variabilním symbolem žáka podle smlouvy o školném, do zprávy příjemci se označí jménem žáka a jako platba za družinu. Platí se předem, nejpozději do 1. dne v měsíci.

15. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Vychovatelky školní družiny předcházejí možným úrazům poučením žáků o bezpečnosti na začátku školního roku, a dále pak v průběhu školního roku před každými prázdninami. Vychovatelky na začátku školního roku seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor (herna, školní třída, hřiště, vyhrazený prostor před školou). Vychovatelky dbají na dodržování osobní hygieny žáků, stravovacích návyků a pitného režimu. V ředitelně, ve sborovně a ve školní družině jsou umístěny lékárničky, jejichž vybavení je pravidelně kontrolováno. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném zranění, úrazu či náhlém zhoršení zdravotního stavu žáka.

16. Zveřejnění ŠVP školní družiny

ŠVP školní družiny je zveřejněn na webových stránkách školy www.naseskola.eu a vyvěšen ve školní družině.